

استاد علوم سیاسی دانشگاه شهید بهشتی

سريع‌المقلم: موفقیت دولت در گرو اجماع داخلی است.
در شرایط فعلی کانون سیاست خارجی ما دستیابی به یک چارچوب جامع عملیاتی پیرامون برنامه هسته‌ای ایران است. این تابع زمانی است که در یک سال آینده چه فراز و نشیب‌هایی در ایران، منطقه و غرب به خصوص در آمریکا اتفاق بیافتد تا ایران بتواند به سمت یک برنامه جامع و شفاف طرفینی برای تحقق منافع ملی خود پیش برود. اروپایی‌ها به خاطر قرار گرفتن ایران در حریم ژئوپولیتیک خود بسیار علاقه مند به تحقق این توافق هستند.

دکتر سریع القلم پژوهشگر حوزه توسعه، علوم سیاسی و تاریخ معاصر ایران است. او نایب رئیس مرکز پژوهش‌های علمی و مطالعات استراتژیک خاورمیانه، عضو هیئت علمی و استاد تمام، گروه علوم سیاسی دانشگاه شهید بهشتی است. وی در کلاس‌های آزاد مؤسسه پرسش نیز تدریس می‌کند.

سريع‌المقلم در گفت‌وگوی تفصیلی با سایت دیپلماسی ایرانی اظهار داشت: پیش از هر چیز باید بپذیریم که فهم مسایل، برنامه ریزی و سیاستگذاری در ایران مستقل از تجربه کشورهای دیگر و مستقل از فهم جهانی نیست.

این تحلیلگر مسائل سیاست خارجی افزود: اگر بخواهیم برنامه ریزی کلان در ایران داشته باشیم باید به گونه‌ای عمل کنیم که صنعت نفت و گاز ایران فعال، درآمدش کلان و در صحنه بین‌المللی حضور داشته باشد و بتواند سرمایه‌گذاری خارجی را جذب کند تا درآمدهای قابل توجهی را تضمین کند، تا آنکه عامه مردم ایران زندگی معقولی داشته باشند.

*****بدون سیاست خارجی تعاملی، صنعت نفت و گاز ایران نمی‌تواند درآمد لازم را داشته باشد**

این استاد علوم سیاسی دانشگاه شهید بهشتی با بیان اینکه بدون سیاست خارجی تعاملی، صنعت نفت و گاز ایران نمی‌تواند در صحنه جهانی درآمدهای لازم را کسب کند، افزود: از این منظر فکر می‌کنم راهی که طی شده، راهی است که هر دولتی باید آن را بپیماید.

به گفته وی، هر دولتی باید سیاست خارجی تعاملی، همکاری، ائتلافی و چندجانبه‌گرایی را تشویق کند

تا اینکه از مرحله تقابل به مرحله تعامل سوق پیدا کنیم

***اجماع داخلی یک اصل ثابت در علم سیاست است

به گفته این تحلیلگر سیاسی، این یک اصل ثابت در علم سیاست است که کسانی که مذاکره می کنند، باید اجماع داخلی را داشته باشند و در آن صورت می توانند موفق عمل کنند.

وی اضافه کرد: البته پیش نیازش این است که قبل از مذاکره، نقشه راه مذاکره با دقت فراوان و جزئیات زیاد و سناریو سازی های گوناگون در داخل کشور مورد بحث و اجماع قرار بگیرد، تا تیم مذاکره کننده که تنها انتقال دهنده دیدگاه های حاکمیت است و حریم خودش را هم می داند، با موفقیت عمل کند. بنابراین اگر این دولت یا هر دولتی بخواهد با موفقیت عمل کند، باید به گونه ای باشد که در مجموعه حاکمیت، نسبت به مسیر راه، به اجماع رسیده باشد

***اروپاییان به تحقق توافق علاقه مندند

پژوهشگر حوزه توسعه، علوم سیاسی و تاریخ معاصر ایران تصریح کرد: فکر می کنم در شرایط فعلی کانون سیاست خارجی ما دستیابی به یک چارچوب جامع عملیاتی پیرامون برنامه هسته ای ایران است. این تابع زمانی است که در یک سال آینده چه فراز و نشیب هایی در ایران، منطقه و غرب به خصوص در آمریکا اتفاق بیافتد تا ایران بتواند به سمت یک برنامه جامع و شفاف طرفینی برای تحقق منافع ملی خود پیش برود.

به گفته این دکترای روابط بین الملل، اروپایی ها به خاطر قرار گرفتن ایران در حریم ژئوپولیتیک خود بسیار علاقه مند به تحقق این توافق هستند چرا که ایران پیشرفته و با ثبات و تعاملی در این منطقه پر آشوب به نفع اروپایی ها هم هست.

***اجماع داخلی باعث می شود کشور به طرف پیشرفت و توسعه اقتصادی حرکت کند

سریع القلم تاکید کرد: ما کشورهایی را در منطقه خاورمیانه داریم که چندان علاقه ای به پیشرفت و با ثبات بودن ایران نداشته و خیلی علاقه مند به فعال بودن ایران در صحنه بین المللی نیستند. در چنین شرایطی است که ما باید در صحنه جهانی عمل و تلاش کنیم به نفع منافع ملی و توسعه اقتصادی ایران

کارها را پیش ببریم. این استراتژی سهلی نیست و بسیار نیازمند اندیشه و تخصص است و مهم تر از آن دو، اجماع داخلی است که باعث می شود کشور به طرف پیشرفت و توسعه اقتصادی حرکت کند.

***چهره ایران در جهان تغییر کرده است

سریع القلم گفت: فکر می کنم تا حدی امروز چهره ایران در جهان عوض شده و این تابع اجماعی بوده که در مجموعه حاکمیت ایران صورت پذیرفته است. حدس می زنم که دولت یازدهم مجری آن اجماع حاکمیت بوده و تداوم موفقیت هم تابع همان اجماع است.

وی به وجود نوعی اقناع ملی برای حل و فصل مشکلات اقتصادی و تسهیل سرمایه گذاری خارجی در کشور اشاره کرد و افزود: تغییر رویکرد دولت بیشتر جنبه تاکتیکی دارد تا جنبه راهبردی و تا کنون هم توانسته حداقل تصویر ایران و نگاهی که جهان به ایران دارد را اصلاح کند.

***رویکرد اقتصادی به جهان می تواند تبلیغات منفی را اصلاح کند

به گفته این تحلیلگر مسائل سیاسی، اگر سیاست خارجی ایران رویکرد اقتصادی به جهان داشته باشد، تبلیغات منفی علیه کشور حتی به نظرم در میان مدت قابل اصلاح است. اگر چنین رویکردی را به دنیا داشته باشیم نه تنها این تصویر منفی قابل اصلاح است بلکه زمینه مثبتی می باشد که فرهنگ، هنر، جایگاه فکری و فلسفی ایرانیان در نظام بین الملل هم گسترش پیدا کند.

***تعامل شکل گرفته در سیاست خارجی ایران تحول بزرگی است

سریع القلم خاطرنشان کرد: این درجه از تعامل در مدت نیم سال گذشته بسیار فشرده بوده است و اگر این را با سال های قبل مقایسه کنید، تحول بزرگی در سیاست خارجی ایران محسوب می شود.

***باید اختلافات منطقه ای را حل و فصل کنیم

به عقیده این استاد علوم سیاسی، برای اینکه ما نقش فعالی نه تنها در روابط بین المللی بلکه در تقلیل

مشکلات اقتصاد ملی ایران داشته باشیم، باید در مرحله اول از مدیریت اختلافات منطقه ای به طرف حل و فصل اختلافات منطقه ای حرکت کنیم زیرا طولانی شدن اختلافات به نفع ما نیست.

سریع القلم بر لزوم برقراری روابط نزدیک با عربستان اشاره کرد و گفت: ایران و عربستان دو قطب قدرت در خاورمیانه هستند و نه تنها تعامل و همکاری این دو بلکه ائتلاف آنها هم می تواند در بسیاری از موضوعات منطقه ای توازن منطقه ای را به ضرر بازیگران خارجی تغییر دهد. چه بسا ایران و عربستان بتوانند منطقه بحران زده را به سمت ثبات و رشد حرکت دهند.

***اروپایی ها ایران را تنها کشور با سابقه و قابل اعتنا در منطقه می دانند

نائب رئیس مرکز پژوهش های علمی و مطالعات استراتژیک خاورمیانه عنوان کرد: ایران می تواند با اروپا همکاری های گسترده ای در حوزه های اقتصادی، سیاسی و حتی فرهنگی داشته باشد، کلید این کار در نهایی شدن مذاکرات هسته ای است.

وی به نگاره مثبت اروپایی ها نسبت به ایران اشاره کرد و گفت: آنها ایران را کشوری باثبات و علاقه مند به توسعه اقتصادی می دانند. ایران را از جهاتی تنها کشور با سابقه و قابل اعتنای منطقه قلمداد می کنند و معتقدند ایران دوره تکامل سیاسی خودش را طی می کند و کشوری دارای بنیان های قوی داخلی است

این استاد دانشگاه تاکید کرد که باید از اعتباری که در نظام بین الملل به خصوص در میان اروپایی ها و از آن طرف میان ژاپن و کشورهای پیشرفته داریم، استفاده کنیم و به موازات آن در منطقه هم به سمت حل و فصل بحران ها از طریق همکاری با عربستان و ترکیه حرکت کنیم.

***ایران نباید در عرصه روابط خارجی تنها به یک سمت سوق پیدا کند

سریع القلم عنوان کرد: ایران جزء ده کشور جهان است که برای حفظ هویت ملی، استقلال سیاسی و توسعه اقتصادی، ذاتا نباید به یک سمت سوق پیدا کند. این جزء اصول ثابت سیاست خارجی ایران است. ایران کشوری است که هم باید با آسیا، هم خاورمیانه، هم با غرب و هم با روسیه همکاری های گسترده داشته باشد.

وی افزود: تحقق این امر مستلزم دکترین نوین در سیاست خارجی ایران است که محتاج فهم دقیق جایگاه ژئوپولیتیک ایران و اهمیت اقتصاد در افزایش قدرت ملی ایران است.

*****ایران نیازمند به کارگیری تخصص ، فهم جهان و فهم دقیق مسائل داخلی است**

این استاد علوم سیاسی دانشگاه یادآور شد: معتقدم برای اینکه قدرت ایران افزایش یابد، باید توجه جدی به اقتصاد، محیط زیست، استفاده از منابع انسانی و منابع ملی در ایران داشته باشیم. برای اینکه قدرت ایران افزایش پیدا کند باید تمام شاخص های قدرت در ایران به سمت مثبت حرکت کند.

وی اضافه کرد: این امر محتاج راهبرد حداقل ده ساله برای ایران است. این نیازمند به کارگیری تخصص، فهم جهان و فهم دقیق مسائل داخلی ایران است.

*****جمعیت کشور باید در راستای رشد ملی افزایش پیدا کند**

سریع القلم تاکید کرد: جمعیت فعلی با مساحت، اهمیت ژئوپولیتیک و قدرت بالقوه ملی ایران تناسب ندارد. جمعیت ما باید افزایش پیدا کند اما طبعا حاکمیت ها افزایش جمعیتی را می خواهند که امکانات در اختیار مردم و بهترین فرصت ها را برای رشد ملی داشته باشد.

این تحلیلگر مسائل سیاسی با بیان اینکه اگر برنامه ریزی نکنیم، شاخص های قدرت در ایران افول پیدا می کند، عنوان کرد: باید به فکر این باشیم که 20 سال آینده نسل جوان که به میانسالی می رسد، احساس کند که ایران بهترین جا برای کار، زندگی و حفظ هویت است.

*****تحلیل های ما از جهان واقعی نیست**

این استاد دانشگاه با بیان اینکه تحلیل هایمان از جهان، تحلیل های واقعی نیست اظهار داشت: تحلیل های ما بیشتر به آرزوهای ما مربوط می شود. باید از جهان درک عمیق، دقیق و رقمی پیدا کنیم. بهترین سخنرانی ها، سخنرانی هایی هستند که در آن، حداقل ده درصدش آمار و ارقام باشد تا ذهن ما را نسبت به پدیده ها، کشورها و جریان های جهانی دقیق کند.

***رضایت مندی مردم نسبت به زندگی و آینده شان مهمترین سرمایه یک کشور است

به گفته سریع القلم، اگر مردم از زندگی راضی، به آینده امیدوار و کشورشان را بهترین مکان برای زندگی، کار و حفظ هویت بدانند، بزرگترین سرمایه یک حکومت است. با توجه به داشتن تمام شرایط، امکانات و سرمایه ها، اگر می خواهیم به این سمت پیش برویم باید بدانیم حول کدام برنامه و فکر حرکت کنیم.